

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การสำรวจคุณลักษณะของผู้ประกาศข่าวในรายการประเภทเล่าข่าวทางโทรทัศน์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎีมาใช้ในการเป็นแนวทาง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับข่าว และการนำเสนอข่าวโทรทัศน์
2. แนวคิดเกี่ยวกับผู้ประกาศ
3. แนวคิดด้านบุคลิกภาพ
4. ทฤษฎีว่าด้วยความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสาร
5. แนวคิดเกี่ยวกับความแตกต่างของลักษณะทางประชากร
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับข่าวและการนำเสนอข่าวโทรทัศน์

ความหมายของข่าว

คำว่า “ข่าว” มีความหมายที่หลากหลาย ขึ้นอยู่กับว่าผู้บัญญัติจะใช้อะไรเป็นเกณฑ์ในการให้ความหมายะนั้น คำจำกัดความเพียงชุดเดียวจึงไม่อาจจะอธิบายหรือบ่งบอกธรรมชาติและคุณสมบัติของข่าวได้ทั้งหมด และความหมายก็จะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามแต่ละยุคสมัย ขึ้นอยู่กับว่าสังคมใดใช้ “ข่าว” เพื่อวัตถุประสงค์หรือเพื่อแสดงบทบาทหน้าที่ใดในสังคม

สุภา ศิริมานนท์ (อ้างถึงใน พิศิษฐ์ ชวลาธวัช และคนอื่นๆ 2549 : 9) ให้คำอธิบายว่า

1) ข่าว คือเรื่องราวอะไรอย่างหนึ่งที่ประชาชนจะต้องพุดถึง ถ้ายังเป็นเรื่องราวที่ชวนให้ผู้อ่านอยากที่จะแสดงความเห็นมากเท่าไร ก็แปลว่ามันยังมี “คุณค่า” มากขึ้นเท่านั้น

2) ข่าว คือเหตุการณ์ต่างๆ ซึ่งเกิดขึ้นใหม่ๆ สดๆ ถูกถว้นและให้ภูมิปัญญานำรู้เห็น หรืออาจจะได้แก่การค้นพบต่างๆ อาจจะเกี่ยวกับทรรชนะต่างๆ และอาจจะได้แก่เรื่องราวชนิดต่างๆ ซึ่งกระทบถึงประชาชนคนอ่าน

3) ข่าว คือข้อเท็จจริง สำคัญเกี่ยวกับการเกิดขึ้นของเหตุการณ์บางอย่างหรือของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเกี่ยวกับการคิดซึ่งทำให้ผู้คนสนใจ เนื่องจากมีผลกระทบหรือมีอิทธิพลต่อชีวิตของผู้คน หรือมีอิทธิพลต่อความอยู่เย็นเป็นสุขของผู้คน

จากที่กล่าวมาข้างต้น สุภา ศิริมานนท์ (2542) ได้สรุปว่าข่าวจะต้องประกอบด้วยลักษณะ 3 ประการ คือ

- 1) จะต้องใหม่ อยู่ในกระแสสะพัด และสดทันสมัย
 - 2) จะต้องเป็นที่สนใจของประชาชนคนอ่าน
 - 3) จะต้องพินิจรวบเอาไว้ซึ่งบางสิ่งบางประการหรือทุกประการซึ่งมีความน่าสนใจ
- คำอธิบายเหล่านี้จะเห็นได้ว่าสิ่งซึ่งจัดว่าเป็น “คุณค่าของข่าว” นั้นกำหนดโดย
- 1) จำนวนของผู้คนซึ่งเรื่องราวนั้นๆ ทำให้เกิดความสนใจขึ้น
 - 2) ปริมาณของเรื่องราวซึ่งทำให้คนทั้งหลายเกิดความสนใจ

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวนี้ สุภา ศิริมานนท์ ได้สรุปไว้ว่า “ข่าว” ก็คืออะไรอย่างหนึ่งซึ่งสดต่อสมัย ทำให้คนจำนวนหนึ่งสนใจ และข่าวที่ดีที่สุดคือ ข่าวซึ่งมีความน่าสนใจมากที่สุดต่อจำนวนผู้คนมากที่สุดดังนั้นข่าวทุกๆ เรื่องราว สามารถเป็นข่าวได้ แต่จะได้รับความสนใจมากน้อยแค่ไหนขึ้นอยู่กับหลายๆองค์ประกอบ ที่เป็นบริบทแวดล้อมซึ่งสามารถตอบสนองต่อผู้รับฟังหรือรับชมข่าวสารได้ ซึ่งในส่วนนี้ ผู้ประกาศข่าวที่นำเสนอข่าวต้องสามารถให้ข่าวเกิดความน่าสนใจและน่าเชื่อถือ นอกจากจะทำให้ข่าวน่าสนใจแล้ว ข่าวต้องมีความเป็นข้อเท็จจริงอยู่ด้วย ซึ่งผู้วิจัยได้นำเรื่องแนวคิดเกี่ยวกับข่าวนี้นำมาพิจารณาถึงความสำคัญของการนำเสนอข่าวของผู้ประกาศข่าวในรายการประเภทเล่าข่าวทางโทรทัศน์ต่อไป

2. องค์ประกอบของข่าว

พิศิษฐ์ ขวาลาวัช และคนอื่นๆ (2549 : 15-21) กล่าวถึง “องค์ประกอบของข่าว” ซึ่งแสดงให้เห็นถึงคุณค่าของข่าวไว้แตกต่างกันไป ทั้งนี้องค์ประกอบข่าวที่ใช้ในการพิจารณาคุณค่าของข่าวมีอยู่ 10 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ความรวดเร็วฉับพลัน (Immediacy) ความรวดเร็วดังกล่าวอาจเป็นความรวดเร็วในเชิงเวลาที่เกิดเหตุการณ์ขึ้น (time of occurrence) และความรวดเร็วในเชิงการค้นพบเหตุการณ์ (time of disclosure)

2. ความใกล้ชิด (Proximity of Nearness) เนื่องจากส่วนใหญ่แล้วผู้คนมีแนวโน้มจะสนใจเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใกล้ๆ กับตนเอง หรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องตนเองมากกว่าเหตุการณ์ที่ไม่เกี่ยวข้องหรืออยู่ห่างไกลออกไป ซึ่งเรื่องของความใกล้ชิดนี้อาจจะเป็นความใกล้ชิดในเชิงกายภาพหรือระยะทาง เช่น เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใกล้บ้านในจังหวัด หรือในประเทศและความใกล้ชิดในเชิงจิตใจ ซึ่งเป็นเรื่องของความรู้สึก ความผูกพัน หรือความรัก ความห่วงใย เป็นต้น

3. ความสำคัญหรือความเด่น (Prominence) ทั้งที่เป็นเรื่องของบุคคล เช่น บุคคลมีชื่อเสียง บุคคลสำคัญ หรือความสำคัญของเหตุการณ์ เช่น เหตุการณ์ร้ายแรง เหตุการณ์ที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน หรือสถานที่ซึ่งเป็นสถานที่สำคัญหรือเป็นสถานที่ที่กำลังอยู่ในความสนใจ เช่น การลอบวางเพลิงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งจะมีโอกาสได้รับคัดเลือกให้เป็นข่าวมากกว่า เป็นต้น เนื่องจากในขณะนี้พื้นที่ดังกล่าวกำลังอยู่ในความสนใจของคนทั่วไป

4. ผลกระทบกระเทือน (Consequence) เป็นการวัดค่าความเป็นข่าวโดยพิจารณาจากผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสาธารณชนว่าเกิดผลกระทบในวงกว้างมากแค่ไหน หรือเกิดเฉพาะคนกลุ่มใด

5. ความลึกลับซ่อนเงื่อน (Mystery) หมายถึง เหตุการณ์นั้นมีลักษณะที่ปิดบังซ่อนเร้น หรืออำพรางข้อเท็จจริงหรือข้อสำคัญบางอย่างไว้หรือไม่ มีอะไรอยู่เบื้องหลังของเหตุการณ์ ปมของปัญญายูที่ไหน เช่น ข่าวการฆาตกรรม ข่าวการทุจริตคอร์รัปชัน เป็นต้น

6. ความผิดปกติ (Unusual) เป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่มักจะให้ความสนใจกับเรื่องที่ตนเองไม่เคยรับรู้มาก่อน หรือเป็นสิ่งที่ไม่ได้เกิดขึ้นบ่อยนัก อาจเป็นเหตุการณ์ที่ผิดปกติทั้งที่เป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ หรือทางสังคม

7. ความขัดแย้ง (Conflict) เป็นทั้งความขัดแย้งในเชิงความคิด ผลประโยชน์ หรือความเชื่อต่างๆ การจะนำเหตุการณ์ที่มีความขัดแย้งมานำเสนอเป็นข่าวต้องพิจารณาว่า เหตุการณ์ความขัดแย้งนั้นจะมีผลกระทบกับสังคมภาพรวมหรือไม่และจะนำไปสู่ปัญหาอะไรขอสังคม หากเป็นความขัดแย้งส่วนบุคคลที่ไม่ได้มีผลกระทบต่อเนื่องไปถึงผู้อื่นหรือต่อสังคมสิ่งนั้นก็สมควรค่าที่จะเป็นข่าว

8. องค์ประกอบทางเพศ (Sex) ซึ่งมักจะเป็นเรื่องส่วนตัวของผู้คน และเป็นเรื่องที่สามารถเร้าความสนใจของผู้รับสารได้ดีประเด็นหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการนำเสนอที่มีองค์ประกอบทางเพศเข้าไปเกี่ยวข้องนั้นจะต้องเป็นเรื่องที่ไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้ที่ตกเป็นข่าว และควรจะเป็นเรื่องที่สรรค์สร้างประโยชน์ให้กับสาธารณชน

9. อารมณ์หรือความสนใจของมนุษย์ (Emotions/Human interest) เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเร้าอารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์ปุถุชน อาจจะเป็นเรื่องความเศร้าสะเทือนใจ ความประทับใจ หรือความอยากรู้อยากเห็น เป็นต้น

10. ความก้าวหน้าหรือการพัฒนา (Progress/Development) เหตุการณ์ประเภทนี้เป็นเหตุการณ์ในเชิงสิ่งดีงามและนำไปสู่การพัฒนา หรือการสร้างแรงบันดาลใจกับผู้คนในสังคม

อย่างไรก็ดี ข่าวแต่ละข่าวไม่จำเป็นต้องมีองค์ประกอบครบทั้งหมดตามที่กล่าวมา อาจมีองค์ประกอบเพียงข้อเดียวก็ได้ และองค์ประกอบเหล่านี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งที่นำมาใช้เพื่อประเมินและให้เหตุผลว่าเหตุการณ์ใดควรจะได้รับรายงานเป็นข่าวหรือไม่ หรือจะได้รับความสนใจจากประชาชนมากน้อยเพียงใด แต่ในส่วนการปฏิบัติงานจริงของผู้สื่อข่าว นั้น ส่วนใหญ่ใช้เลือกที่จะ

นำเสนอให้เห็นถึงเหตุการณ์ที่เป็นไปในขณะนั้น ซึ่งอาจจะประกอบด้วยรูปแบบการนำเสนอในรายการข่าวหรือผู้ประกาศ เป็นต้น เพื่อให้ข่าวมีลีลา มีความน่าสนใจ และน่าเชื่อถือ โดยจะทำการศึกษาในเรื่ององค์ประกอบของข่าวนี้ในการอภิปรายต่อไป

2.1 รูปแบบรายการข่าว

การนำเสนอรายการข่าววิทยุโทรทัศน์

ปัจจุบันรายการข่าวโทรทัศน์เป็นรูปแบบรายการที่ได้รับความนิยมจากประชาชนทั่วไปอย่างกว้างขวาง เป็นรายการที่สร้างความน่าเชื่อถือต่อเนื้อหาของข่าวได้สูง การนำเสนอรายการข่าวทางวิทยุโทรทัศน์ จึงมีหลักการนำเสนอที่ต้องยึดถือเป็นหลักปฏิบัติเช่นเดียวกับข่าวทางหนังสือพิมพ์และวิทยุกระจายเสียง ได้แก่ ความถูกต้อง ความสมดุล ความเป็นกลางความตรงไปตรงมา มีความกระชับและชัดเจน และง่ายต่อการรับรู้และเข้าใจ

สำหรับรูปแบบและวิธีการนำเสนอ นั้น อาจจัดทำเป็นลักษณะของการประกาศ การอ่านคำบรรยายข่าวประกอบภาพนิ่งหรือภาพเคลื่อนไหวโดยผู้ประกาศข่าว การรายงานพิเศษหรือการสัมภาษณ์โดยผู้สื่อข่าวหรือผู้รายงานข่าวในสถานที่จริง

รองศาสตราจารย์ไพบูรณ์ คะเชนทรพรรค์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรสา ปานขาว (2551) ได้กล่าวถึงความสำเร็จของการนำเสนอรายการทางวิทยุโทรทัศน์จะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลายประการซึ่งเป็นปัจจัยเกื้อหนุนกัน อันได้แก่ การเลือกประเด็นข่าวที่สำคัญและน่าสนใจ การเขียนและนำเสนอได้ถูกต้องตามหลักการและรูปแบบและโครงสร้างการเขียนข่าวทางโทรทัศน์

หลักการ เทคนิคและวิธีการเขียนและนำเสนอข่าวทางวิทยุโทรทัศน์โดยสรุปมีดังนี้

1. ใช้รูปแบบการเขียนและนำเสนอแบบพีระมิดหัวกลับ คือประเด็นข่าวที่เด่นหรือสำคัญจะอยู่ในตอนต้นของข่าว ส่วนประเด็นย่อยพร้อมรายละเอียดที่เหลือจะเรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อยลดหลั่นไปตามลำดับ

2. เนื้อหาของข่าวจะมุ่งตอบประเด็นคำถาม 5 W และ 1 H คือ จะต้องตอบคำถามกับผู้ชมรายการว่าข่าวนั้นเกี่ยวข้องกับใคร เรื่องอะไรที่ไหน เมื่อไร ทำไม และอย่างไร เพื่อตอบสนองความต้องการอยากรู้ของผู้ชม

3. ยึดถือหลักความถูกต้องตามความเป็นจริงของเนื้อหาข่าว เนื้อหาที่เขียนและนำเสนอจะต้องมีลักษณะตรงไปตรงมาตามข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ โดยไม่นำความคิดเห็นข้อวินิจฉัยหรือทัศนคติใดๆ ของผู้เขียนหรือขององค์กร สอดแทรกลงไปในเนื้อหาข่าวและน้ำเสียงของผู้อ่านข่าว

4. เนื่องจากข่าวทางวิทยุโทรทัศน์จะใช้ภาพในการสื่อความหมายเป็นหลัก ซึ่งอาจจะ เป็นภาพนิ่งหรือภาพเคลื่อนไหว เสียงบรรยายหรือเสียงประกอบจะช่วยเสริมเฉพาะในส่วนที่ไม่ สามารถใช้ภาพสื่อความหมายได้ดังนั้นผู้เขียนและนำเสนอข่าวจะต้องคิดนำเสนอเป็นภาพในขั้นต้น ก่อนหากไม่สามารถสื่อความหมายเป็นภาพได้จึงจะใช้คำบรรยายและเสียงประกอบสื่อความหมาย

5. ภาพและเสียงจะต้องมีเนื้อหาที่สอดคล้องกัน

6. เลือกใช้ภาษาถ้อยคำและรูปแบบการเขียนและการนำเสนอที่กระชับเข้าใจง่าย ไม่กำกวม ใช้ประโยคง่ายๆ สั้นๆ ไม่เยิ่นเย้อ ไม่สลับซับซ้อน ไม่ใช้ภาษาพรรณนา หลีกเลี่ยงถ้อยคำ ฟูมฟือ คำคุณศัพท์ และคำกริยาวิเศษณ์ที่ไม่จำเป็น

สรุปได้ว่า การนำเสนอข่าววิทยุโทรทัศน์นั้น เป็นการนำเสนอโดยอาศัยองค์ประกอบ หลายๆ ด้าน โดยอาศัยหลักการการนำเสนอข่าว และลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย ในการ ออกอากาศเพื่อนำเสนอในแต่ละครั้ง จะมีภาพเหตุการณ์ประกอบการอ่าน หรือบรรยายเนื้อหาข่าว ดังนั้นผู้ประกาศหรือผู้สื่อข่าวควรมีทักษะในการนำเสนอข่าว มีลีลาท่วงทำนองนำเสนอข่าวแต่ละประเภท ให้เหมาะสม จึงจะสามารถสร้างอารมณ์สราญในรับชมข่าว สร้างความน่าสนใจแก่ผู้รับชม และสร้าง ความน่าเชื่อถือให้แก่ข่าวได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและได้นำมาประกอบในการทำเครื่องมือวิจัย และศึกษาในด้านทักษะการนำเสนอข่าวที่น่าสนใจ

2.2 รายการข่าวประเภทเล่าข่าว

รายการคุยข่าว หรือ รายการเล่าข่าวนั้น ได้กล่าวใน www.oknation.net (2553) ว่ารายการ ข่าวในบ้านเราทุกวันนี้ หากเปิดทีวีดูร้อยละ 70 ของทั้งหมดเป็นรายการคุยข่าว (โดยเฉพาะข่าวเช้า ที่มีเกือบทุกช่อง) ขณะเดียวกันร้อยละ 50 ก็เป็นรายการคุยข่าวผ่านหนังสือพิมพ์ อีกส่วนก็ยังคงเป็น รายการที่อ่านข่าวตามรูปแบบเดิมที่เคยเป็นมา ขณะที่พัฒนาการด้านเทคโนโลยีที่พัฒนาอย่าง ต่อเนื่อง ก่อให้เกิดการผสมผสานและคิดค้นรายการประเภทคุย/เล่า/พูดข่าวจริงๆ ขึ้นมา สำหรับใน วงการวิทยุนั้น อาจเริ่มต้นมาก่อน แต่สำหรับวงการสื่อโทรทัศน์นั้นยุคแรก น่าจะมาจากรายการข่าว ของ อาจารย์สมเกียรติ อ่อนวิมล ซึ่งเป็นผู้เปลี่ยนแปลงการรายงานข่าวโทรทัศน์ที่ดูเคร่งขรึม มาเป็นรูปแบบง่ายๆ คือ “การเล่า” โดยมีผู้ประกาศข่าวในทีมทำหน้าที่ผู้ประกาศข่าวหลักเชื่อมต่อ ข่าวและช่วงต่างๆ ในรายการข่าว

รูปแบบของรายการคุยข่าว คือการมีหน้าที่ตอกย้ำความใกล้ชิดระหว่างพิธีกรกับ ผู้ชมต่างจากเดิมที่มีความเหินห่าง ซึ่งเป็นรูปแบบการอ่านข่าวแบบดั้งเดิม ซึ่งพิธีกรแต่งกายดูเป็นทางการ อ่านข่าวที่มีทีมงาน เบื้องหลังเตรียมให้ และมีโต๊ะพิธีกร เป็นพรมแดนแบ่งแยกห้องส่งออก จากผู้ชมรายการคุยข่าวได้สอดคล้องกับสังคมสื่อสาร ไร้พรมแดน ทั้งนี้รูปแบบรายการและการ นำเสนอของพิธีกรต่างมีความเป็นกันเอง จนกระทั่งไม่ปรากฏความแตกต่างระหว่างคนคุยข่าวกับ

คนคู่อีกต่อไป โตะที่ใช้ในรายการช่วยให้พิธีกรมีสีสัน มีรูปแบบ สไลด์ที่ทันสมัยมากขึ้น เสื้อผ้าก็เป็นชุดลำลอง สามารถใช้ชื่อเล่นในการคุยข่าวได้เหมือนกัน การคุยข่าว เล่าข่าว วิธี เล่าเรื่องที่นำเสนอข่าวผู้ประกาศ ต้องทำความเข้าใจ ต้องจำ แต่ให้ดูคุยเก่ง มีอารมณ์ขัน เป็นกันเอง และสิ่งที่เป็นที่น่าจับตามองก็คือ ผู้เล่า/คุยข่าว จะนำเสนอข้อมูลที่เป็นเนื้อหาข่าวปนไปกับความคิดเห็นความรู้สึกส่วนตัวของผู้เล่า เนื่องจาก “กลวิธีการเล่าเรื่อง” คือการที่ผู้เล่าจะต้อง “ทำความเข้าใจ/จำ/รับรู้เรื่องราวข้อมูลนั้นๆ” จากนั้นจึง “แปลสารออกมาในรูปแบบของความคิดเห็นของตนเอง” ซึ่งในกระบวนการทำความเข้าใจนี้เองที่มีการ “ตีความส่วนตัว” และเป็นช่องว่างให้ความคิดเห็นความรู้สึกส่วนตัวของผู้เล่าปะปนมาในเนื้อหาข่าว ก่อให้เกิดภาวะชี้นำความคิดทางสังคมให้ไปในทางใดทางหนึ่งได้ เพราะข้อมูลในรายการคุยข่าวเป็นข้อคิดเห็นที่มีส่วนของข้อเท็จจริงและความคิดเห็นปะปนมาผ่านลีลาการคุยข่าวการเล่าข่าว ซึ่งลีลาการคุยข่าวนี้อัปเดตความคิดเชิงคุณค่า การที่เรารับชมข่าวเหล่านี้ซึ่งมีความสนุกสนาน มีความตลก ความเบาความง่าย ความหือหาว ผ่านการเล่าเรื่อง จบข่าวหนึ่งชิ้นก็เชื่อมโยงต่อกับข่าวอีกชิ้น และบางครั้งก็กลับมาพูดคุยถึงข่าวอีกชิ้นก่อนหน้านี้ หรือเชื่อมโยงกับประสบการณ์ชีวิต ทศนคติส่วนตัวของผู้เล่า ก็ย่อมที่จะมีความโน้มเอียงในข้อมูลนั้น ผู้ชมที่รู้ไม่เท่าทัน หรือรู้เท่าทันแต่ด้วยภาวะเวลาที่เร่งรีบ ไม่มีเวลาดำเนินการพิจารณาข้อเท็จจริง ก็มักจะเชื่อตามที่ผู้เล่าได้เล่ามาผ่านข่าวสารที่ได้รับฟังหรือรับชม

ศัญญาพร มาลัยศิริรัตน์ (2559, น.2) กล่าวว่า รายการเล่าข่าว เป็นรูปแบบหนึ่งของรายการข่าวที่มีผู้ดำเนินรายการ ในลักษณะผู้เล่าข่าว นำเนื้อหาข่าวจากแหล่งข่าวหรือจากหนังสือพิมพ์ เว็บไซต์ มาร่วมพูดคุยกันระหว่างพิธีกรและผู้ชมที่บ้าน โดยใช้วิธีการเล่าเรื่องหรือบรรยายเหตุการณ์ มีลักษณะการผสมผสานระหว่างการรายงาน เหตุการณ์กับการเล่าเรื่อง ทำให้เนื้อหาที่น่าสนใจ มากกว่าในรูปแบบการรายงานข้อเท็จจริง โดยรายการเล่าข่าวจะมุ่งนำเสนอข่าวเบา (soft news) หรือข่าวที่กำลังได้รับความสนใจ ซึ่งไม่ใช่รูปแบบ รายการใหม่ของสังคมไทย เนื่องจาก พบรายการประเภทนี้มานานในสื่อวิทยุ แต่เมื่อมีผู้นำมาเสนอผ่านสื่อ โทรทัศน์แล้วมีกระแสตอบรับที่ดี จึงกลายเป็นกระแสปฏิบัติตามกันมาในสื่อโทรทัศน์ช่องต่างๆ รายการเล่าข่าวที่พบในประเทศไทย มีรูปแบบและองค์ประกอบรายการที่ทำให้รายการมีความน่าสนใจ คือ มีพิธีกรอย่างน้อย 2 คน แต่ละคนจะมีบทบาทหน้าที่ในการนำเสนอข่าวที่แตกต่างกันไปตามแต่ละช่วงรายการ มีการสร้างฉาก รายการให้น่าสนใจ ทันสมัย เน้นวิธีการสัมภาษณ์แหล่งข่าว แบบสดๆ สร้างความใกล้ชิดระหว่างพิธีกรกับผู้ชม

2.3 รายการอ่านข่าว หรือข่าวอ่าน

การรายงานข่าวคือแบบอ่านข่าวเราเรียกว่า “การรายงานข่าวตามประเพณีนิยม” เป็นทางการ คือ การอ่านข่าวตามสคริปต์ข่าวประจำวัน อาจมีผู้ประกาศข่าวหญิงและชายมานั่งคู่กัน

อ่านสลับกันไปคนละข่าว ผู้ประกาศข่าวแต่งกายดูสุภาพ ภูมิฐาน น่าเชื่อถือ เป็นทางการ น่าเชื่อถือ ให้ความสำคัญกับตัวเนื้อหาข่าว และจากรายการ เพราะสะท้อนเอกลักษณ์เฉพาะของสถานี วิธีการรายงานข่าว ต้องมีการรายงานข่าวของผู้รายงานข่าวด้วยภาพข่าว ที่นำเสนอ น่าเชื่อถือตามเป็นความจริง ปราศจากข้อความคิดเห็น จึงเป็นการนำเสนอที่ขึ้นอยู่กับผู้ชมว่าจะเลือกรับรู้และเข้าใจอย่างไร แม้ว่าอาจดูไม่น่าสนใจเท่าที่ควรแต่ก็เป็นสิ่งสามารถบ่งบอกถึงการนำเสนอข่าวที่ถูกต้องตามความเป็นจริง

ดังนั้นข่าวจึงเปรียบเสมือนการรับรู้ และถ่ายทอดสู่สังคมที่เป็นไปในแต่ละวันและหากข่าวเหล่านี้ถูกปรุงแต่งไปจนบิดเบือนอาจทำให้ข่าวนั้นๆ กลายเป็นเครื่องมือในทางใดทางหนึ่งก็เป็นได้

การดูข่าวเพื่อให้เกิดประโยชน์ต้องเกิดจากการพิจารณาจากผู้ชม ชม ฟัง ให้เข้าใจ ไม่ว่าจะเป็นรายการข่าวแบบใด หากนำเสนอมาแล้วผู้ชมต้องคิดไตร่ตรองข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมา เพื่อไม่ให้ผู้ชมข่าวกลายเป็นเครื่องมือทางสังคม หรืออาจถูกแสวงหาผลประโยชน์จากคนกลุ่มใดหรือทางใดทางหนึ่งได้ เพราะนับจากนี้ไปข่าวจะกลายเป็นสิ่งที่คนทั่วไปต้องรับรู้ และเข้าใจ ทันต่อสถานการณ์บ้านเมือง เพื่อรับกับความเปลี่ยนแปลงในทุกๆ ด้านกับการพัฒนาสังคม และการพัฒนาประเทศในทุกช่วงเวลา

3. แนวคิดเกี่ยวกับผู้ประกาศ

3.1 ความหมายของผู้ประกาศข่าว

คำว่าผู้ประกาศ (Announcer) เป็นคำเรียกโดยรวม หมายถึงผู้ที่ทำหน้าที่สื่อสารกับผู้ฟัง ผู้ชม ผ่านสื่อวิทยุ โทรทัศน์ นอกจากคำเรียกโดยรวมแล้ว ยังมีคำเรียกเฉพาะให้เห็นบทบาทหน้าที่ชัดเจน เช่น ผู้อ่านข่าว ผู้รายงานข่าว (reporter) ผู้ดำเนินรายการ (Moderator) พิธีกร (Master of ceremony) ดีเจ (DJ หรือ disc jockey) เป็นต้น

ผู้ประกาศข่าว คือ ผู้ที่ทำหน้าที่ประกาศข่าวหรืออ่านข่าวให้กับผู้ชมได้รับทราบ ซึ่งอาจจะอยู่ในห้องส่ง หรือภาคสนามก็ได้ เรียกได้ว่าเป็นสื่อกลางในการรายงานข่าวทางรายการวิทยุ โทรทัศน์ ซึ่งจะแบ่งได้ ดังนี้ (สนมพร ฉิมเฉลิม, 2542 ได้อ้างใน สุกัญญา สมไพบุลย์ และ ปอรัธมย์ ยอดเนตร, 2558 : 6 - 15)

ผู้ประกาศข่าวหลัก (news anchor) คือผู้ประกาศที่มีความสามารถในการพูดหรือบรรยายข่าวได้ นอกจากนี้ยังสามารถสัมภาษณ์บุคคล แขกรับเชิญในรายการข่าว ซักถาม ได้ตอบกับผู้รายงานข่าวนอกสถานที่ หรือพูดคุยสัมภาษณ์เพื่อค้นหาคำตอบในประเด็นข่าวที่ผู้ชมอยากทราบ

ภายในระยะเวลาที่กำหนด และมีความเหมาะสม เช่น คุณกิตติ สิงหาปัด, คุณเทพชัย หย่อง, คุณพิษณุ นิลกลัด, สายสวรรค์ ขยันยิ่ง เป็นต้น

ผู้นำเสนอข่าว (news presenter) คือผู้อ่านข่าวตามบทที่ผู้สื่อข่าวเรียบเรียงมาแล้ว และผ่านการตรวจคัดเลือกแก้ไขจากบรรณาธิการข่าว และนำเสนอข่าวตามหมวดหมู่ข่าวในช่วงเวลาที่สถานีกำหนด บางครั้งผู้นำเสนอข่าวอาจต้องพูดเชื่อมโยงข่าวเอง เพื่อให้ข่าวมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น ยกตัวอย่างผู้นำเสนอข่าวเช่น คุณศศิณา วิมุตตานนท์, คุณกิตติมา ณ ถลาง, คุณสิทธิชาติ บุญมานนท์, คุณประวิณมัย บ่ายคล้อย เป็นต้น

ผู้รายงานข่าว คือผู้ที่ปรากฏตัว ณ สถานที่เกิดเหตุที่เป็นข่าวขึ้น เช่น เหตุการณ์น้ำท่วม การประท้วง ข่าวอุบัติเหตุ เป็นต้น ตัวอย่างผู้รายงานข่าวเช่น คุณฐปณีย์ เอียดศรีชัย (ช่อง 3), สถาพร คำนขุนทด (ช่อง 3), ธนกฤต ชูเชิด (ช่อง 23) เป็นต้น

รายการข่าวส่วนใหญ่เป็นรายการสด ผู้ประกาศข่าวต้องสามารถควบคุมสติและอารมณ์ได้ มีสมาธิในการอ่านข่าว และเนื้อหาข่าวที่อ่าน เพื่อที่จะได้นำข่าวสารที่ทันต่อเหตุการณ์ในเวลาที่กำลังให้ผู้ชมติดตามรับชมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในทัศนะของ แนนซี เรียร์ดอน (Reardon, 2007 p. 171) ให้ความหมายของผู้ประกาศข่าวว่า ผู้ประกาศข่าว คือการสร้างสรรค์ของงานด้านโทรทัศน์ ทำหน้าที่เสนอข่าวสาร โดยที่ผู้ประกาศข่าวมีความสำคัญต่อหน้ากล้องในทุกสถานีโทรทัศน์ มีความรับผิดชอบที่ยิ่งใหญ่ มีงานมากมาย ซึ่งต้องใช้ความเชี่ยวชาญและความสามารถส่วนตัว ซึ่งในหลายๆ กรณี ที่ผู้ประกาศข่าวกลายมาเป็นภาพลักษณ์ของสถานีโทรทัศน์หรือเปรียบเทียบได้กับสมอเรือที่คอยควบคุมเรือให้คงที่ในทุกสภาพอากาศที่ต้องเผชิญ

ผู้ประกาศข่าวในทัศนะของ ชีระ วัฒนอนันต์ผล (สมัยสุข, 2547) ผู้ประกาศข่าวไม่ใช่แค่เพียงคนอ่านข่าวให้ผู้ฟังหรือผู้ชมเท่านั้น แต่ยังต้องเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับข่าวนั้น นอกจากนี้ยังต้องมีบุคลิกลักษณะของการอ่านข่าวที่ดี อ่านถูกต้อง ชัดถ้อยชัดคำ

ธนิสตรา สุวรรณันท์ (2552) กล่าวว่า ผู้ประกาศมีความสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จของรายการ และสถานี เพราะเป็นผู้เชื่อมโยง สื่อสารโดยตรงระหว่างสถานีกับผู้ชม เพราะถึงแม้ทีมงานมีการเตรียมงานมาดี แต่ผู้ดำเนินรายการหรือผู้ประกาศข่าวไม่มีความสามารถเท่าที่ควร รายการก็ไม่สามารถประสบความสำเร็จตามต้องการ นอกจากนี้ผู้ประกาศยังมีความสำคัญในการทำหน้าที่สร้างสายสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นกับผู้ฟัง ผู้ชม ซึ่งถ้าตรงใจผู้ชมผู้ฟัง ก็จะสามารถดึงเขาไว้กับรายการได้ กลายเป็นแฟนรายการ ซึ่งเป็นสิ่งที่สถานีต้องการเป็นอย่างยิ่งในยุคที่มีการแข่งขันสูงเช่นในปัจจุบัน ซึ่งผู้ประกาศจะเป็นส่วนสำคัญในการสร้างภาพลักษณ์ของสถานี โดยผ่านบุคลิกภาพ จังหวะ ท่าทาง และภาษาที่ผู้ประกาศทางรายการใช้เพื่อที่จะสื่อสารกับผู้ชม

3.2 ผู้ดำเนินรายการรูปแบบสนทนาพูดคุยข่าว

กัลยกฤต บุญบำรุงชัย (2555, น. 41 - 42) ได้กล่าวถึงผู้ดำเนินรายการว่า เป็นบุคลลากรที่สำคัญที่สุดในการดำเนินรายการใดๆ ในการออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ ด้วยบทบาทหน้าที่ที่ต้องเชื่อมโยงเนื้อหา และกิจกรรมต่างๆ ของรายการเข้ากับการพูดคุยกับผู้ร่วมรายการและผู้ชมที่อยู่ทางบ้าน โดยใช้วัจนภาษา และอวัจนภาษา ของผู้ดำเนินรายการเอง เป็นส่วนสำคัญที่จะดึงดูดใจผู้ชมให้อยู่กับรายการ ซึ่งในหลายๆ เหตุผลที่ผู้ชมเลือกที่จะรับชมรายการ เพราะรู้สึกชื่นชอบในบุคลิกภาพ และการสร้างบรรยากาศของผู้ดำเนินรายการ และบางครั้งก็อยากเปลี่ยนช่องเนื่องจากเบื่อหน่ายผู้ดำเนินรายการ ดังนั้นผู้ดำเนินรายการจึงมีหน้าที่ในการควบคุมสถานการณ์ สร้างบรรยากาศให้รู้สึกน่าติดตามรับชม เพื่อความสำเร็จของรายการ ตลอดจนสถานีที่ออกอากาศ

ชัชฎาภรณ์ ประยูรวงษ์ (อ้างถึงใน กัลยกฤต บุญบำรุงชัย, 2555, น. 42) กล่าวว่าลักษณะของผู้ดำเนินรายการ โดยเฉพาะเล่าข่าวนั้น สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. สร้างสีสันกับเรื่องที่น่าสนใจ ซึ่งผู้เล่าเรื่องต้องมีความสามารถที่จะเล่าเรื่องให้คนสนใจ โดยการถ่ายทอดเรื่องราวให้ปรากฏเป็นรูปธรรมด้วยการใช้ถ้อยคำและน้ำเสียงเป็นสำคัญ ต้องใช้น้ำเสียงที่เป็นมิตร น่าเชื่อถือ ทรงภูมิความรู้ มีการพูดคุยเหมือนกำลังสนทนาในชีวิตประจำวัน
2. ใช้ความรู้และประสบการณ์ที่มีอยู่เดิม สร้างความหมายให้ผู้ฟังเข้าใจในเรื่องราวที่น่าสนใจ เช่น มีการยกตัวอย่างประกอบ เพื่อให้มองเห็นภาพที่ชัดเจน นอกจากนี้การเล่าข่าวต้องมีการบรรยายให้เห็นข้อเท็จจริง มีความเป็นกันเอง ทำให้ผู้ชมรู้สึกว่ายู่ใกล้ชิด แล้วสามารถเข้าใจในสิ่งที่เล่าหรือสื่อสาร
3. การใช้ภาษา ผู้ดำเนินรายการต้องมีการใช้ภาษาที่สุภาพ เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟัง เป็นภาษาที่เข้าใจง่าย ใช้ประโยคในการสื่อสาร สั้น กระชับ เหมาะสมกับสภาพการของผู้ชมในทุกรูปแบบ
4. ลีลาการการพูดในรายการข่าวประจำวัน จะต้องพูดตรงไปตรงมา เพื่อแสดงความแน่นอน ความน่าเชื่อถือหนักแน่น แต่ถ้าเป็นข่าวชาวบ้านหรือเก็บตก ลีลาการพูดต้องมีความเป็นกันเอง พูดเสริมให้ผู้ฟังเข้าใจง่ายๆ ผู้ฟังจะรู้สึกสนุกสนานไปกับลีลาหรือสำนวนที่ผู้ดำเนินรายการใช้ แต่ต้องระวังความเที่ยงตรง และความถูกต้องของข่าวจะลดลง หากใส่ความคิดเห็นของผู้ดำเนินรายการข่าวมากเกินไป

ด้วยเหตุผลนี้ ผู้ประกาศ จึงเป็นผู้ที่มีความสำคัญยิ่งในการสร้างภาพลักษณ์ของตนเอง และสร้างความนิยมให้แก่สถานี ทำให้สถานีมีชื่อเสียง ดังนั้นผู้ประกาศจึงจำเป็นต้องมีคุณสมบัติหลายประการ เพื่อเป็นผู้ประกาศที่มีประสิทธิภาพและต้องมีคุณสมบัติที่จำเป็น สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ คุณสมบัติเฉพาะตัว และคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนด ดังนี้ (จิราภรณ์ สุวรรณวาจกกสิกิจ, 2545)

3.3 คุณสมบัติของผู้ประกาศข่าว

3.3.1 คุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนด

ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2537 ตามความในพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. 2498 ข้อ 5 วรรค 2 ระบุคุณสมบัติผู้ที่จะเป็นผู้ประกาศของสถานีวิทยุ หรือโทรทัศน์ดังนี้

1. สามารถอ่าน พูด และออกเสียงภาษาไทยได้ถูกต้อง ชัดเจน

2. ได้ใบรับรองการเป็นผู้ประกาศจากกรมประชาสัมพันธ์

ทั้งนี้ตามระเบียบกรมประชาสัมพันธ์ ว่าด้วยการออกใบรับรองเป็นผู้ประกาศของสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. 2543 ข้อ 4 กล่าวว่า ผู้ที่จะได้ใบรับรองเป็นผู้ประกาศของสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ต้องผ่านการทดสอบเป็นผู้ประกาศตามระเบียบนี้ ยกเว้นผู้ประกาศหรือเจ้าหน้าที่กระจายเสียงแห่งประเทศไทยและสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยที่ผ่านการทดสอบจากกรมประชาสัมพันธ์เพื่อบรรจุให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว (จิราภรณ์ สุวรรณวาจกกสิกิจ, 2545)

ปัจจุบันคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้สนใจในกิจการวิทยุกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ได้ เป็นผู้ที่มีความสามารถ และมีความรับผิดชอบต่องานตามจรรยาบรรณวิชาชีพ สื่อมวลชน จึงจัดการอบรมและทดสอบ เพื่อรับสมัครผู้ประกาศในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ให้กับผู้ที่สนใจ (ประกาศสำนักงาน กสทช. : บัตรผู้ประกาศในกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์, 2556)

3.3.2 คุณสมบัติเฉพาะตัว

ผู้ประกาศต้องสำรวจตนเองว่ามีคุณสมบัติเฉพาะตัวตามรายละเอียดหรือไม่ (จิราภรณ์ สุวรรณวาจกกสิกิจ, 2545) เช่น

- มีเสียงคุณภาพ คือการมีเสียงที่แจ่มใส ชวนฟัง ไม่สั่นเครือหรือแหบแห้ง
- มีความสามารถในการถ่ายทอดสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการตีความสาร

ให้เข้าใจชัดเจน จึงมีการนำเสนอผ่านการบอกกล่าวสู่ผู้ฟังหรือผู้ชมด้วยรูปแบบต่างๆ เช่นการพูดเล่า การอ่าน การบรรยาย การวิเคราะห์ การสนทนา การสัมภาษณ์ เป็นต้น ส่วนการนำเสนอต้องให้ความสำคัญกับการออกเสียงที่ถูกต้องตามอักขระวิธี คำนึงถึงการใช้ภาษาที่ถูกต้องตามหลักการ มีลีลาการนำเสนอที่เหมาะสมกับรูปแบบต่างๆของรายการ และข่าวสาร

- ต้องมีความรับผิดชอบ ใคร่ตรงใจให้รอบคอบก่อนการสื่อสารไปยังผู้ฟังหรือผู้ชม

- มีความสามารถในการตัดสินใจ ควบคุมอารมณ์ความรู้สึกได้ดี สามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้

- มีความตรงต่อเวลาเพราะเป็นงานที่มีนัดกับประชาชน ไม่สามารถผัดผ่อนได้

- มีความเชื่อมั่นในตนเอง เพื่อเป็นพื้นฐานการสื่อสารได้อย่างมั่นใจ ทำให้ผู้ชมเกิดความศรัทธา เชื่อถือในสารที่สื่อถึง

- มีความสนใจใฝ่รู้ มีความกระตือรือร้น สนใจปัญหาข่าวสารรอบตัวเป็นพื้นฐานในการเชื่อมโยงถ่ายทอดให้ผู้ฟังหรือผู้ชมได้ ส่งเสริมให้ผู้ฟังรับรู้อะไรแล้วสบายตา

นอกจากนี้ บรูซ ลิวอิส (Lewis, 1966, pp. 17-28) กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ที่ดีควรประกอบไปด้วยองค์ประกอบต่างๆ ที่ผสมรวมกันอยู่ ดังนี้

- รูปร่างหน้าตาดี

- มีน้ำเสียง และคำพูดที่ชัดเจน

- มีความรู้และประสบการณ์

- มีความเฉลียวฉลาด

- เป็นผู้มีความมั่นใจ

- มีความอดทน

- เป็นผู้รู้จักคิดสร้างสรรค์

- มีความกระตือรือร้นในการทำงาน

- มีความเชื่อมั่นในตนเอง และอ่อนน้อมถ่อมตน

- มีความสามารถในการทำงานกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

ทั้งนี้ เรย์ ไวท์ (White, 1990, pp. 97 - 100) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่เป็นกฎเกณฑ์พื้นฐานเพื่อตัดสินว่าใครสามารถทำงานด้านการอ่านข่าวโทรทัศน์ไว้ ดังนี้

1. รูปร่างหน้าตา (Look) คนที่จะเป็นผู้ประกาศข่าวได้นั้นไม่จำเป็นต้องหล่อหรือสวยเหมือนดั่งเช่นดารานักแสดง ซึ่งสิ่งที่จะทำให้ดูดีขึ้นได้ด้วยการแต่งกาย การแต่งหน้าเพื่อให้ดูสวยงามเหมาะสม

2. น้ำเสียง (Voice) การมีน้ำเสียงที่ชัดเจน มีจังหวะวรรคตอนในการอ่านที่ถูกต้อง รวมทั้งมีความถูกต้องในการออกเสียงด้านอักขระ จะทำให้ข่าวน่าฟัง น่าติดตาม

3. ความน่าเชื่อถือ (Credibility) คุณสมบัติในข้อนี้ ผู้ประกาศข่าวสามารถสร้างขึ้นได้ด้วยการแต่งกาย น้ำเสียงที่ชัดเจน จริงจัง มีทักษะการพูดที่ถูกต้อง โดยไม่เกี่ยวข้องกับความสวยงามของหน้าตาเท่านั้น

4. ภาพที่ปรากฏบนหน้าจอโทรทัศน์ ซึ่งประกอบไปด้วย ทรงผม การแต่งกาย การแต่งหน้า สิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อการประกटตัวของผู้ประกาศข่าวต่อหน้าสาธารณชน

5. ประสบการณ์ (experience) ผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ที่ยังไม่มีประสบการณ์ มักจะกังวลในเรื่องต่างๆ ทั้งเสื้อผ้า หน้า ผม ผู้ชมจะรู้สึกเช่นไรในการพูดของตน บางคนมีความประหม่ามาก แต่เมื่อประสบการณ์มากขึ้น ออกอากาศบ่อยขึ้น ความประหม่าจะเริ่มค่อยๆ ดีขึ้น

6. การเป็นผู้มีอารมณ์ขัน สนุกสนาน ทำให้การทำงานไม่เครียดจนเกินไป ควรปรับอารมณ์ให้แจ่มใส มองทุกอย่างในแง่ดี

7. การทำงานร่วมกับผู้อื่น หรือการทำงานเป็นทีม (Teamwork) ทำให้งานสำเร็จได้อย่างราบรื่น รวดเร็ว และทำให้การประสานงานสอดคล้องกันมากขึ้น

นอกจากนี้ คุณสมบัติของผู้ประกาศข่าวที่ดี จะต้องเริ่มจากการมีทักษะในการใช้ภาษา อ่านชัดเจน มีบุคลิกท่าทางที่ดี มีความน่าเชื่อถือ มีความรอบรู้ เพราะผู้ประกาศข่าวคือผู้ถ่ายทอดเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่างๆ ให้กับผู้ชมได้เข้าใจ ผู้ประกาศข่าวจึงต้องมีความเข้าใจในเรื่องนั้นๆ ก่อน แล้วจึงถ่ายทอดให้แก่ผู้รับชม และผู้ประกาศต้องสามารถแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้าได้ เช่น การสัมภาษณ์สด หรือสัมภาษณ์ทางการเชื่อมต่อสัญญาณทางโทรศัพท์ หากเกิดข้อผิดพลาดขึ้นมา ต้องสามารถแก้ไขได้ ที่สำคัญคือต้องมีสติพอสมควรในการทำหน้าที่ผู้ประกาศข่าวนั้นเท่ากับว่าการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ของผู้ประกาศข่าว เป็นคุณลักษณะที่ผู้ประกาศข่าวควรมี และเป็นปัจจัยหนึ่งทางด้านบุคลิกภายในของผู้ประกาศ ที่ทำให้ผู้ชมเชื่อถือ

ในส่วนของ เออร์วิง แฟงค์ (Fang, 1972, อ้างใน เหมือนฝัน ประสานพานิช, 2548, น. 16 - 17) กล่าวถึงการปฏิบัติหน้าที่ผู้ประกาศที่ดี มีวิธีการปฏิบัติ ดังนี้

1. พูดให้เข้าใจ (speaking clearly) ผู้ประกาศข่าวต้องอ่านให้ผู้ชมเข้าใจ ดังนั้นการพูดที่ชัดเจน จึงเป็นสิ่งสำคัญ ไม่ต้องคิดเสียง เพราะเสียงที่ดูไม่เป็นธรรมชาติจะทำให้ไม่น่าฟัง

2. มีไหวพริบ (sense of News) ในการอ่านข่าวผู้ประกาศควรมีอารมณ์ร่วมกับข่าว หรือมีไหวพริบในการอ่านข่าว เช่นควรใช้ภาษาที่แสดงถึงความรู้สึกเสียใจต่อข่าวของการสูญเสียหรือเรื่องเศร้าโศก

3. รู้เนื้อหาข่าว (Know his subjects) ผู้ประกาศข่าวต้องอ่านให้ผู้ชมเข้าใจถึงเรื่องที่กำลังอ่านอยู่ ไม่ว่าจะเป็นเนื้อหาข่าว การอ่านชื่อ หรือคำในภาษาต่างประเทศอื่นได้ถูกต้อง ซึ่งผู้ประกาศต้องมีการทำความเข้าใจในข่าวนั้นๆ ก่อน

4. ทำงานประสานกับผู้อื่น (Smooth Flow) เพื่อให้การอ่านข่าวออกอากาศราบรื่น ผู้ประกาศข่าวต้องทำงานกับบุคคลในฝ่ายต่างๆ เช่นถ้าผู้กำกับให้เวลาในการบรรยายภาพ

10 วินาที ผู้ประกาศจะต้องอ่านข่าวนั้นให้จบทันภาพภายใน 5 วินาที ซึ่งหากไม่เป็นไปตามนั้น เกิดปัญหาที่ภาพจบก่อน หรือภาพไม่ตรงกับเสียง ผู้ประกาศต้องแก้ไขปัญหานี้เฉพาะหน้าได้

5. ตามองไปที่ผู้ชม (Maintaining contact with his audience) เวลาที่อ่านข่าว ผู้ประกาศควรจะมองผู้ชมโดยการมองตรงมาที่กล้อง ทำให้เหมือนว่าผู้ประกาศกำลังพูดอยู่กับผู้ชม สำหรับทักษะของผู้ประกาศข่าวในปัจจุบัน (ศศิณา วิมุตตานนท์, 2552) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้ประกาศข่าวที่ดี ดังนี้

1. มีบุคลิกภาพภายนอกที่ดี มีความโดดเด่นดูน่าประทับใจ มีลักษณะเป็นมิตร เพราะบางครั้งผู้ประกาศข่าวอาจต้องลงพื้นที่เพื่อไปสัมภาษณ์กับชาวบ้าน จำเป็นต้องมีท่าทีที่เป็นมิตร ให้ผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ หรือชาวบ้านไว้ใจ เชื่อใจ กล่าวที่จะเปิดเผยข้อมูลรายละเอียดที่สำคัญให้ฟัง

2. มีน้ำเสียงที่นุ่มนวลน่าฟัง เพราะการใช้เสียงเป็นสิ่งที่สำคัญ เสียงดัง ฟังชัด แบ่งวรรคตอน สม่่าเสมอ ควบกล้ำ น้ำเสียงน่าฟัง ในขณะที่อ่านข่าวควรมีสีหน้า และน้ำเสียงที่ยิ้มแย้มให้ผู้ฟังรู้สึกสบายเมื่อได้ฟัง

3. มีภาพลักษณ์ที่ดี เป็นตัวอย่างที่ดี น่าเชื่อถือ สำหรับผู้ฟังผู้ชม นอกเหนือจากบทบาทหน้าจอโทรทัศน์แล้ว ในการปรากฏตัวในงานต่างๆ ก็ควรแต่งกายสุภาพเรียบร้อย เพราะถือเป็นภาพลักษณ์และหน้าตาของสถานีที่สังกัด

4. มีความรู้รอบตัว สนใจฟังข่าวสารบ้านเมือง เกาะติดสถานการณ์ว่ามีอะไรเกิดขึ้นบ้าง ที่สำคัญต้องพร้อมที่จะเรียนรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ และในแต่ละข่าวสารที่ฟังมาต้องสามารถจับประเด็นได้ในระยะเวลาอันสั้น วิเคราะห์ข่าวได้ ถ้าไม่เข้าใจควรซักถามผู้ควบคุมรายการ

5. ตรงต่อเวลา การทำงานโทรทัศน์เรื่องการตรงต่อเวลาเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะต้องทำงานเป็นทีมงาน ผู้ประกาศต้องเผื่อเวลาสำหรับการแต่งหน้า ทำผม และประชุม หรือทำความเข้าใจเนื้อหาข่าวก่อนการออกอากาศ

6. ให้เกียรติผู้ร่วมงาน ทั้งผู้สื่อข่าวที่เขียนบทให้ บรรณาธิการ รวมถึงทีมงานทุกคนในสถานี และต้องมีสติในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร

7. ประเมินผลงานของตัวเองเสมอ ทุกครั้งที่ทำงานจบลง ควรถามตนเองว่า การทำงานของเราในวันนี้เป็นอย่างไร ควรเพิ่มควรลดอะไร ต้องปรับปรุงอะไรบ้าง ต้องพัฒนาด้านใดที่บกพร่อง วันนี้ทำดีพอแล้วหรือยัง

8. มีจรรยาบรรณ หมายถึงมีความเป็นกลางในการนำเสนอข่าว ไม่เอนเอียงเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือใสอารมณ์กับข่าว ผู้ประกาศต้องถ่ายทอดข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา และเป็นกลาง

โดยจะเห็นได้ว่าคุณลักษณะของผู้ประกาศข่าวที่ดีควรมีแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้ผู้ประกาศเกิดความน่าเชื่อถือ ทั้งต้องมีประสบการณ์เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ และมีจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวที่เป็นกลาง ในขณะที่บุคลิกภาพภายนอกก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะสามารถทำให้รายการข่าวน่าสนใจ และสามารถดึงดูดผู้ชมรายการข่าวได้ ทั้งนี้ การเป็นผู้ประกาศข่าวที่น่าเชื่อถือนั้นจะขาดเรื่องของทักษะการสื่อสารไปไม่ได้ ต้องมีทักษะด้านการสื่อสารในการนำเสนอข่าวที่ดีด้วยเช่นกัน

3.4 ทักษะในการสื่อสาร

สำหรับในการประกาศข่าว หรืออ่านข่าวของผู้ประกาศข่าว สิ่งที่ต้องคำนึงอยู่เสมอเพื่อไม่ให้เกิดข้อผิดพลาด คือวิธีการอ่านและการนำเสนอที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้ประกาศควรมีการฝึกฝนการอ่านข่าว ดังต่อไปนี้

1. การเปล่งเสียงที่ถูกต้อง คือพูดให้เต็มเสียง เพื่อให้ได้เสียงที่ชัดเจน
2. การใช้ระดับเสียงที่เหมาะสม คือเสียงที่ไม่ดังเกินไปหรือค่อยเกินไป ให้มีระยะห่างจากปากถึงไมโครโฟนควรประมาณ 2 คืบ
3. การนำเสนอที่มีความถูกต้อง ตามหลักเกณฑ์ภาษาไทย ดังนี้

3.1 การรักษาคำและความในบท ไม่อ่านผิดอ่านถูก คู่คำหรือคู่ความหรือเดิมคำเดิมความ ทำให้ความหมายเนื้อหาผิดเพี้ยนไป เช่นข้อความว่า “...พระหัตถ์วางเหนือพระเพลา...” แต่ผู้ประกาศอ่านว่า “...พระพักตร์วางเหนือพระเพลา...” เป็นลักษณะการคู่คำ ซึ่งผิดความหมาย หรือการเดิมคำ เช่นข้อความว่า “...โรงพยาบาลเด็กอ่อนตั้งอยู่ที่ถนน...” แต่ผู้อ่านหรือผู้ประกาศเดิมคำเป็น “...โรงพยาบาลเด็กปัญญาอ่อนตั้งอยู่ที่ถนน...” ลักษณะดังกล่าวนี้ผู้ประกาศต้องระมัดระวัง มีสติ และมีสมาธิในการอ่านเพื่อที่จะได้ไม่พลั้งปาก

3.2 การออกเสียงตัว “ร” และ “ล” เป็นปัญหาสำหรับหลายๆ คนที่ไม่คุ้นเคยในการออกเสียง หรือบางคนอาจมีอาการสับสนในการออกเสียง โดยอาจออกเสียง ล ลิง เป็น ร เรือ และ ร เรือ เป็น ล ลิง ซึ่งการออกเสียงให้ถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นในการเป็นผู้ประกาศ ที่ต้องออกเสียงให้ชัดเจน เพื่อไม่ให้มีการสื่อสารที่ผิดพลาดได้ เช่น “เธอถูบล้างดิจ” ซึ่งความหมายจาก “เธอถูปร่างดิจ” ก็ไม่เหมือนกัน ทำให้การตีความ หรือความเข้าใจในประโยคผิดพลาดไป

3.3 การออกเสียงควบกล้ำ จำเป็นในงานผู้ประกาศข่าวเช่นกัน เพราะหากออกเสียงผิดจะเสียความในการสื่อสาร และผู้ฟังอาจเข้าใจผิด เกิดความสับสนได้

3.4 การออกเสียงที่ชัดเจน ไม่เพี้ยนแปร่ง เช่น พยัญชนะ “คว” ออกเสียงเป็น “ฟ” ตัวอย่างเช่น “..นี่คือไฟฟ้า...” แต่ผู้ประกาศออกเสียงเป็น “...นี่คือไควคว่า...” หรือการเพี้ยนสระ เช่น

สระเอ ออกเสียงเป็นสระ เอ เช่น “พันธุ์ไม้สีแดงมีใบเป็นแถบ ๆ” ที่ถูกต้องคือ “พันธุ์ไม้สีแดงๆ มีใบเป็นแถบ ๆ”

4. การนำเสนอที่ราบรื่น ชวนฟัง ได้แก่

4.1 การอ่านไม่ตะกุก ตะกัก ต้องอ่านไปพยางค์คำไปพยางค์ เรียกว่าอ่านหนังสือไม่แตก ฟังแล้วไม่ราบรื่น

4.2 การอ่านที่มีจังหวะจะโคน มีการให้น้ำหนักคำ ความ ไม่ยานยืด ไม่เอื่อย ฟังแล้วชวนง่วงนอน

4.3 การอ่านที่แบ่งวรรคตอนได้เหมาะสม คือเมื่อหยุดแบ่งวรรคแล้วจะต้องไม่เสียความ นอกจากนี้การแบ่งวรรคที่ดีไม่ควรวรรคมากเกินไป ทำให้เสียงเป็นห้วงๆ ฟังแล้วไม่รื่นหู

4.4 มีลีลาการนำเสนอที่เหมาะสมกับรูปแบบที่นำเสนอ เช่น การอ่านข่าวต้องการความกระชับ ชัดเจน ไม่ใส่อารมณ์ความรู้สึกใดๆ ทั้งสิ้น

จะเห็นได้ว่าคุณสมบัติของผู้ประกาศข่าวที่ดี ควรคำนึงถึงเรื่องทักษะการสื่อสาร การออกเสียง ชัดเจน ถูกต้องตามอักขระ สามารถทำให้ผู้ชมเข้าใจในเนื้อหาของข่าวได้อย่างถูกต้อง ซึ่งทำให้ภาพลักษณ์ของผู้ประกาศมีความน่าเชื่อถือในสายตาผู้ชมรายการข่าว นอกจากนี้ยังมีองค์ประกอบอื่นๆที่ทำให้ผู้ประกาศข่าวมีความน่าเชื่อมากขึ้นนั่นคือ ด้านบุคลิกภาพที่เป็นปรากรดงามแรกที่ดึงดูดใจผู้ชมให้ติดตามรับชมรายการข่าว และเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้ประกาศดูน่าเชื่อถือ

4. แนวคิดด้านบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพ (personality) มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของ บุคลิกภาพ แตกต่างกันไป ดังนี้

Murphy (อ้างถึงใน ธนิสสรฯ สุวรรณันท์, 2552, น. 34) กล่าวว่าบุคลิกภาพ คือความโดดเด่นประจำตัวของแต่ละบุคคล ซึ่งอาจบ่งบอกถึงความแตกต่างกับบุคคลอื่นๆ

บุคลิกภาพ หมายถึง ส่วนต่างๆ ของบุคคลที่รวมกันแล้ว ทำให้บุคคลนั้นแตกต่างจากบุคคลอื่นๆ ได้แก่ อุปนิสัยใจคอ ความรู้สึกนึกคิด และพฤติกรรมทั้งมวลของบุคคล ได้รวมอยู่ด้วยกันอย่างผสมผสานกลมกลืนในตัวบุคคลนั้น (สายสุริย์ จุติกุล, 2541, น. 8)

บุคลิกภาพ คือ คุณลักษณะภายนอกที่บุคคลอื่นเห็นได้จากการแสดงจริง กิริยาท่าทีอย่างสม่ำเสมอของบุคคล โดยบุคลิกภาพของบุคคลที่แสดงออกมีอิทธิพลต่อผู้พบเห็น คือมีอิทธิพลต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้พบเห็น คนที่มีบุคลิกภาพดีจะทำให้ผู้พบเห็นเกิดความเชื่อถือ ศรัทธา

นิยม ยกย่อง เ็นคุณค่า โดยทั่วไปบุคลิกภาพคนเราแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะใหญ่ๆ (กิตติมา สุรสนธิ, 2534, น. 19-20) คือ

1. บุคลิกภาพภายใน หมายถึงสิ่งที่ปรากฏอยู่ภายในตัวบุคคลแต่ละคน ซึ่งสิ่งต่างๆ นี้จะเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม เป็นบุคลิกภาพภายในได้

1.1 ความรู้ (Knowledge) คือความรู้ทางวิชาการ วิชาชีพ ความรู้พิเศษและประสบการณ์ต่างๆ

1.2 เชาว์ (intelligence) คือความเฉลียวฉลาด รอบคอบ มีไหวพริบปฏิภาณการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า

1.3 ความสนใจ (interests) คือความสนใจของแต่ละคนในเรื่องต่างๆ

1.4 นิสัยใจคอ (Habit or Disposition) คือความตั้งใจ ความเอาใจจริงเอาใจ เป็นคนใจเย็นหรือใจร้อนขี้โมโห เป็นบุคลิกภาพภายในที่จะเป็นปัจจัยให้เกิดบุคลิกภาพภายนอก

2. บุคลิกภาพภายนอก หมายถึงรูปร่างลักษณะที่บุคคลภายนอกเห็น ได้แก่ รูปร่าง หน้าตา สุขภาพ น้ำหนัก ส่วนสูง ทรงผม การเดิน การนั่ง การยืน การแต่งตัว กิริยามารยาท วิธีการพูดจา

โดยสรุปแล้ว บุคลิกภาพ คือคุณลักษณะที่ทำให้บุคคลเป็นที่สะดุดตาแก่ผู้อื่น และช่วยให้เขามีอิทธิพลเหนือผู้อื่น บุคลิกภาพจึงมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการติดต่อสื่อสาร ระหว่างบุคคล และเป็นการสื่อสารที่ไปถึงมวลชนด้วย (นงนุช ศิริโรจน์, 2537 น.15)

บุคลิกภาพทั้งภายใน และภายนอก จึงเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงลักษณะของบุคคลนั้นๆ และเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความประทับใจ ความชอบ หรือไม่ชอบ ผู้ประกาศข่าว อาจจะมีทั้งการติดตามอย่างต่อเนื่อง หรือเกิดอคติส่วนตัวกับผู้ประกาศนั้นได้ ดังนั้นผู้ที่เป็นผู้ประกาศข่าว ควรมีบุคลิกภาพที่ดี ที่จะส่งผลต่อภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือของผู้ประกาศข่าวต่อไป

5. ทฤษฎีว่าด้วยความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสาร

ผู้ประกาศข่าวหรือผู้ดำเนินรายการข่าว เป็นหนึ่งในองค์ประกอบของการสื่อสารของผู้ส่งสาร ซึ่งการสื่อสารจะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ โดยเฉพาะความน่าเชื่อถือ

รจิตลักษณะ แสงอุไร (2548, น.22) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของคนที่มีบุคลิกลักษณะน่าดึงดูด หรือมีความน่าเชื่อถือ ในการเป็นผู้ส่งสาร มีคุณสมบัติ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถ หรือความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับเรื่องที่จะพูด เพราะความรู้ความสามารถเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ผู้รับสารพิจารณาเห็นว่าผู้ส่งสารมีความน่าเชื่อถือ ดังนั้นผู้ส่งสารควรทำให้ผู้รับสารรู้สึกได้ว่า ผู้ส่งสารมีความรู้ความสามารถในเรื่องที่จะพูด เพราะหากแม้เป็น

เหตุผลอื่นๆในเรื่องของการศึกษา ความทันต่อเหตุการณ์ ประสบการณ์ทำงาน ในเรื่องการวางตัว หรือความน่าไว้วางใจ รวมถึงความเป็นกันเองก็แทบจะหมดความสำคัญลงไปได้ หากผู้รับสารพิจารณาว่าผู้ส่งสารขาดในเรื่องความรู้ความสามารถในการสื่อสาร หรือความเชี่ยวชาญในเรื่องที่จะพูด ก็จะทำให้การสื่อสารนั้นไม่ประสบความสำเร็จได้

2. โดยผู้ส่งสารเองสามารถเพิ่มน้ำหนักในความน่าเชื่อถือจากความรู้ความสามารถของตนเองได้เช่นกัน ซึ่งอาจจะมีการกล่าวถึง งานวิจัย ประสบการณ์ตรงของผู้ส่งสารเอง หรือกล่าวอ้างถึงบุคคลที่มีชื่อเสียง หรือเป็นที่ยอมรับในสังคม หรือในหมู่ผู้รับสาร ก็จะทำให้การสื่อสารประสบความสำเร็จ ผู้ส่งสารก็ได้รับความน่าเชื่อถือ

3. บุคลิกลักษณะที่น่าไว้วางใจ นับว่าเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลมากที่ทำให้ผู้ส่งสารมีความน่าเชื่อถือในสายตาของผู้รับสาร หากพฤติกรรมของผู้ส่งสารมีลักษณะพูดอย่างหนึ่งแต่กลับทำอีกอย่างหนึ่งในตรงกันข้าม ความน่าเชื่อถือก็ลดลง แต่หากเป็นที่ยอมรับ และได้รับความไว้วางใจจากผู้รับสารแล้ว ผู้รับสารก็จะรับฟังและคล้อยตามมากกว่าผู้ส่งสารที่ไม่น่าไว้วางใจ ดังนั้นผู้ส่งสารควรสร้าง และรักษาภาพลักษณ์ที่ดี ที่ไม่ทำให้ระดับความไว้วางใจของผู้รับสารลดลง การสื่อสารก็จะได้รับความน่าเชื่อถือและมีประสิทธิภาพ

4. ความสำรวมในการวางตัว การมีความสุขเยือกเย็นในขณะที่กำลังเผชิญกับสถานการณ์ที่กดดัน บุคคลนั้นจะกลายเป็นผู้ที่ได้รับความน่าเชื่อถือในสายตาของผู้อื่นมากกว่าผู้ที่ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ เช่นผู้พูดบรรยายมีอาการประหม่า พูดตะกุกตะกัก ก็จะทำให้ระดับความน่าเชื่อถือลดน้อยลงไปได้ โดยการพูดนี้สามารถฝึกฝนได้ด้วยการทดลองพูดบ่อยๆ จะสามารถลดความประหม่า ทำให้การพูดราบรื่นไม่สะดุด แต่อย่างไรก็ตามผู้ส่งสารควรรักษาความสุขเยือกเย็นให้เป็นคุณสมบัติของตนเองเพื่อให้การสื่อสารไปยังผู้รับสารเกิดความเชื่อมั่น น่าเชื่อถือมากขึ้น

5. ความเป็นกันเองและเข้ากับผู้อื่นได้ดี หากผู้รับสารพิจารณาว่าผู้ส่งสารเป็นบุคคลที่น่าคบ นั้นหมายความว่าผู้ส่งสารมีความเป็นกันเองและเข้ากับสังคมได้ดี โดยบุคคลที่ทำงานด้วยความร่าเริงแจ่มใส

6. ความเป็นมิตรจะเป็นบุคคลที่สามารถทำงานร่วมกับทุกคนได้ คุณสมบัตินี้จะทำให้ผู้รับสารพิจารณาว่าเป็นบุคคลที่น่าเข้าใกล้ น่าคบหาสมาคม ซึ่งก็จะทำให้เกิดความสนใจในเรื่องที่ผู้ส่งสารสื่อสารด้วย

7. ความเปิดเผย คนที่เปิดเผย คือคนที่มีบุคลิกเป็นกันเอง สามารถสนทนาหรือสื่อสารกับบุคคลอื่นได้อย่างราบรื่น บุคคลที่ช่างพูดและไม่ขาดลอยต่อการพูดหรือการสื่อสาร อาจเรียกได้ว่าเป็นคนที่พูดคล่องแคล่ว และอาจเป็นนักสื่อสารที่มีประสิทธิภาพได้ แต่หากเป็นคนที่เปิดเผยมากเกินไป อาจทำให้ผูกขาดการสนทนาแต่เพียงผู้เดียว จะทำให้ผู้ฟังไม่มีส่วนร่วม และไม่น่าสนใจ

โดยทั่วไปบุคคลส่วนใหญ่ล้วนพึงพอใจต่อการสื่อสารกับบุคคลที่เปิดเผยในระดับพอดี ไม่มากไม่น้อยเกินไป

คุณสมบัติเหล่านี้เป็นคุณสมบัติสำคัญที่ทำให้ผู้ประกาศข่าว หรือผู้ดำเนินรายการข่าวมีความน่าเชื่อถือในสายตาของผู้รับชม ส่งผลให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จในการสื่อสารข่าวที่น่าสนใจ

สำหรับ ทฤษฎีของ ชิมป์ (shimp, 1979, p. 169) ได้กล่าวว่า ความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสารคือชุดของการรับรู้ที่ผู้รับสารมีต่อผู้ส่งสาร ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 มิติ ดังนี้

1. ความเชี่ยวชาญ(expertise) หมายถึง การที่ผู้รับสารประเมินว่า ผู้ส่งสารมีความรู้
2. มีประสบการณ์ มีทักษะและมีความชำนาญทั้งยังมีความสามารถในการสื่อสารเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
3. ความน่าไว้วางใจ (trustworthiness) หมายถึง การที่ผู้รับสารประเมินว่าผู้ส่งสารมีความซื่อตรง อ่อนน้อมเมื่อได้ใกล้ชิดหรือสื่อสารด้วย
4. ความคล่องแคล่ว (dynamic) หมายถึง การที่ผู้รับสารประเมินว่าผู้ส่งสาร มีลักษณะกระตือรือร้น มีการตื่นตัว รวดเร็ว เป็นต้น
5. ความมีศักยภาพ (Potential) ในที่นี้หมายถึงปัจจัยอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นในด้านรูปร่างที่สง่างาม เสียง น้ำเสียง ตลอดจนการมีหน้าตาดี เป็นต้น

นอกจากนั้น ความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสารที่พัฒนาโดยเบอร์โล และคณะ ได้มีการวิเคราะห์ออกมาจนเป็นข้อสรุปว่ามีปัจจัย 3 ประการ ที่ผู้รับสารมักจะใช้ในการตัดสินใจความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสาร (Berio, อ้างถึงใน อรรถวณิช ปิณฑน์โอวาท, 2537, น. 85) ได้แก่

1. ปัจจัยที่สร้างความอบอุ่น (safety factors) ผู้ส่งสารที่จะมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ คือ
 - ใจดี
 - เข้ากับคนอื่นได้ง่าย
 - มีความเป็นเพื่อน
 - ไม่ขัดคอใคร
 - น่ารัก
 - สุภาพ
 - ไม่เห็นแก่ตัว
 - ยุติธรรม
 - รู้จักให้อภัย
 - เอื้อเฟื้อ

- ร่าเริง
- มีศีลธรรม
- อุดม
- สงบเยือกเย็น

2. ปัจจัยที่เป็นคุณสมบัติของผู้ส่งสาร (Qualification Factors) โดยเน้นที่ความรู้ ความชำนาญ ประสบการณ์ของผู้ส่งสาร ได้แก่

- มีประสบการณ์ด้านใดด้านหนึ่ง
- ได้รับการฝึกฝน
- มีความชำนาญ
- มีอำนาจหน้าที่
- มีความสามารถ
- มีไหวพริบ

3. ปัจจัยด้านพลวัตรของผู้ส่งสาร (dynamism factors) เป็นปัจจัยที่แสดงถึงความคล่องแคล่ว กระตือรือร้น ความไม่เฉื่อยชาของผู้ส่งสาร ลักษณะเหล่านี้ได้แก่

- มุทะลุ
- รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา
- ตรงไปตรงมา
- กล้าหาญ
- กระตือรือร้น
- รวดเร็ว
- คล่องแคล่ว

จากปัจจัยทั้ง 3 ประการนี้ ผู้ส่งสารสามารถโน้มน้าวใจผู้รับสาร หรือผู้ชมได้ แต่ผู้ส่งสารหรือผู้ประกาศข่าวจะได้รับความน่าเชื่อถือนั้นต้องคำนึงถึงเรื่องที่จะพูด บุคลิกภาพที่ดี และทักษะการสื่อสารในการนำเสนอข่าวสารประกอบกันเป็นสำคัญด้วย ดังจะเห็นได้ว่าได้มีงานวิจัยในหลายๆงานที่ได้มีการกล่าวถึงบุคลิกลักษณะของผู้ประกาศข่าวในด้านต่างๆที่เป็นคุณลักษณะสำคัญที่ผู้ประกาศข่าวควรมีเพื่อส่งผลต่อความน่าเชื่อถือของผู้ชมต่อไป

6. แนวคิดเกี่ยวกับความแตกต่างของลักษณะทางประชากร

6.1 ความหมายของประชากร

อรสา ปานขาว (2552) กล่าวว่า ประชากร หมายถึง จำนวนรวมทั้งหมดของหน่วยที่ต้องการศึกษา ซึ่งต้องค้นหาคำตอบ โดยการกำหนดประชากรของการวิจัยนี้ จึงต้องกำหนดให้ครอบคลุมขอบเขตการศึกษาว่ามีหน่วยใดอยู่ในขอบเขตนี้บ้าง ซึ่งต้องตรงกับหรือสอดคล้องกับปัญหาการวิจัย

6.2 ประเภทของประชากร

6.2.1 ประชากรที่นับได้ หมายถึง ประชากรที่มีจำนวนจำกัด สามารถนับจำนวนได้แน่นอน เช่น จำนวนประชากรในจังหวัด จำนวนผู้ชมรายการข่าวทางโทรทัศน์ เป็นต้น

6.2.2 ประชากรที่มีจำนวนไม่จำกัด หมายถึง ประชากรที่มีจำนวนไม่สิ้นสุด หรือมีขนาดใหญ่จนไม่สามารถนับจำนวนที่แน่นอนออกมาเป็นตัวเลขได้ เช่น คาวบอยท้องฟ้า ปลาในแม่น้ำ จำนวนน้ำตาที่ไหลในทุ่ง จำนวนเมล็ดทรายในชายหาด

6.3 คุณสมบัติทางประชากรศาสตร์

ในการศึกษาวิจัย เราจะพบความแตกต่างของประชากรที่เป็นกลุ่มคน เช่น เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา และรายได้ ยุบล เบญจรงค์กิจ (2534) กล่าวว่า ตามแนวทฤษฎีด้านประชากรศาสตร์นั้น เชื่อว่า บุคคลที่มีคุณสมบัติด้านประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ซึ่งวิธีการศึกษาผู้รับสารที่เป็นมวลชนนั้น ต้องจำแนกผู้รับสารออกเป็นกลุ่ม และการจัดกลุ่มเรียกว่า คุณสมบัติทางประชากรศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย

6.3.1 เพศ

เพศที่ต่างกันจะส่งผลต่อบุคลิก จิตใจ อารมณ์ ความคิด ทักษะที่ต่างกัน การวิจัยทางจิตวิทยาได้ทำให้เห็นว่า ผู้หญิงและผู้ชายมีความแตกต่างกันอย่างมากในเรื่องความคิด ค่านิยม ทักษะ เพราะการใช้ชีวิตประจำวันของผู้หญิงและผู้ชายยังมีความแตกต่างกัน เช่น ผู้หญิงอาจจะชอบดูละคร ผู้ชายอาจจะชอบดูรายการกีฬา เป็นต้น

6.3.2 อายุ

อายุเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่ง เพราะอายุจะส่งผลต่อประสบการณ์ ความคิด ความสนใจ ความเชื่อ ทักษะ และพฤติกรรมต่างๆ ของมนุษย์ โดยทั่วไปแล้วคนมีอายุน้อยมักมีความคิดเสรีนิยม ยึดถืออุดมการณ์ ใจร้อน มองโลกในแง่ดี ในขณะที่คนอายุมากมักมีความคิดอนุรักษนิยม ยึดถือการปฏิบัติ มีความระมัดระวัง มองโลกในแง่ร้าย และไม่ค่อยยอมรับความ

เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น คนต่างวัยกันจะมีประสบการณ์ชีวิตที่ต่างกัน จึงทำให้มีทัศนคติและความรู้สึกที่แตกต่างกันไปด้วย

6.3.3 การศึกษา

การศึกษาส่งผลต่อพฤติกรรมการสื่อสาร ทั้งในส่วนของความคิด ความเชื่อ ทัศนคติ ค่านิยม ความสนใจ การเปิดรับ และการตีความของผู้รับสาร คนที่ได้รับการศึกษาในระดับที่ต่างกัน ยุคสมัยที่ต่างกัน ระบบการศึกษาที่ต่างกัน สาขาที่ต่างกัน ย่อมมีความรู้สึกนึกคิด อุดมการณ์และความต้องการที่แตกต่างกันไปด้วย

นอกจากนี้ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์อย่างมากต่อความคิดเห็นที่มีต่อบุคลิกลักษณะ ความน่าเชื่อถือของผู้ประกาศในรายการประเภทเล่าข่าวทางสถานีโทรทัศน์ เนื่องจากทัศนคติ ประสบการณ์ รวมถึงสาขาวิชาที่เรียนมา ทำให้มีความคิด มุมมองต่อบุคลิกลักษณะความน่าเชื่อถือของผู้ประกาศข่าวที่มีต่อข่าวแตกต่างกัน

6.3.4 อาชีพ

ประมะ สดเวทิน อ้างใน กัลป์ยกฤต บุญบำรุงชัย (2555) กล่าวว่า คนมีอาชีพที่ต่างกัน ย่อมมีแนวความคิด อุดมการณ์ และค่านิยมต่อสิ่งต่างๆ แตกต่างกันออกไป คนที่รับราชการอาจจะนึกถึงการเลื่อนตำแหน่ง ศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิของการเป็นข้าราชการ ส่วนคนทำงานเอกชนอาจคำนึงถึงเรื่องรายได้ และการมีศักดิ์ศรีของตนด้วยเงินทองที่สามารถหาหรือจับจ่ายใช้สอยในสิ่งที่ตนต้องการเพื่อรักษาสถานภาพของตนในสังคม บุคคลที่ประกอบอาชีพเดียวกันมักมีวิถีชีวิต ทัศนคติ ความสนใจในเรื่องต่างๆ คล้ายคลึงกัน

แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรของผู้รับสารเชื่อว่า ลักษณะทางประชากรที่ต่างกันจะมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันไปด้วย และน่าจะมีพฤติกรรมการสื่อสารรวมไปถึงการเปิดรับสื่อ ข้อมูลข่าวสาร ความต้องการในการเปิดรับสื่อ ที่แตกต่างกันไปด้วย

สำหรับการศึกษาเรื่องคุณลักษณะที่ส่งผลต่อความน่าเชื่อถือของผู้ประกาศข่าวในรายการประเภทเล่าข่าวทางสถานีโทรทัศน์ ผู้ศึกษาต้องการศึกษาประชาชนในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ที่มีลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกัน เช่น เพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ จึงได้นำแนวคิดเรื่องลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้รับสาร มาเป็นแนวทางในการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ทักษะการสื่อสาร และปัจจัยเสริมของผู้ประกาศข่าวในรายการประเภทเล่าข่าวทางโทรทัศน์ที่ส่งผลต่อความน่าเชื่อถือในข่าวที่นำเสนอของประชาชนในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ด้วย

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากข้อมูลแนวคิดทฤษฎีต่างๆที่นำมาประกอบทั้งหมดนี้ เกี่ยวข้องกับผู้ประกาศข่าว ในการที่จะต้องมีการรอบ มีหลักการที่สามารถนำมาปรับใช้กับตัวผู้ประกาศข่าวเอง ทั้งบุคลิกภาพ ภายนอก และบุคลิกภาพภายใน รวมถึงปัจจัยอื่นๆ ที่ทำให้ผู้ประกาศเป็นผู้ประกาศคุณภาพ นำไปสู่ ความนิยมของผู้ชม ที่มีผลต่อความน่าเชื่อถือต่อตัวผู้ประกาศข่าวต่อไป ผู้วิจัยจึงได้นำงานวิจัยที่ ศึกษาเกี่ยวกับผู้ประกาศไว้ ดังนี้

นางนุช สิริโรจน์ (2537) ทำการศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์วิวัฒนาการทางบุคลิกภาพของ ผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์” ซึ่งจากการศึกษาพบว่าองค์ประกอบในด้านบุคลิกภาพของผู้ประกาศข่าวมี ความแตกต่างกันไปตามบริบทสังคม วัฒนธรรม อาชีพ และเทคโนโลยีของการนำเสนอข่าว โดยแบ่งช่วงเวลาเป็น 3 ยุคสมัย คือ

1. ยุคเริ่มต้นงานข่าว ตั้งแต่ พ.ศ.2498 – ต้นปี 2528 หน้าที่ผู้ประกาศจำกัดเฉพาะผู้ชาย ให้ความสำคัญกับน้ำเสียง บุคลิกความน่าเชื่อถือตามแบบอย่างสากล ส่วนองค์ประกอบหน้าตาและ รูปร่างเป็นเรื่องรองลงมา

2. ยุคการปรับเปลี่ยน ตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2528 – ช่วงต้นปี พ.ศ. 2529 รูปแบบและ เนื้อหาเปลี่ยนแปลงไปมาก เน้นบุคลิกเป็นกันเอง ใช้ผู้ประกาศข่าวทั้งหญิงและชาย ทำให้ประชาชน นิยมหันมาติดตามดูข่าวกันมากขึ้น

3. ยุคการแข่งขัน ตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2529 – พ.ศ. 2535 ภาพลักษณ์ด้านรูปร่างหน้าตา ความทันสมัย และความมีชื่อเสียงของบุคคลที่เลือกมาเป็นผู้ประกาศข่าวเป็นองค์ประกอบเด่นที่ใช้ ในการดึงดูดใจให้ติดตามชมข่าวทางโทรทัศน์

เหมือนฝัน ประสานพานิช (2548) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “กระบวนการคัดเลือก พิธีกร และผู้ประกาศข่าวของสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7” ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อ การคัดเลือกพิธีกร และผู้ประกาศข่าว จากโครงการพิธีกร และผู้ประกาศข่าว 7 สี มีดังนี้ ปัจจัยที่ สำคัญที่สุดทางด้านคุณสมบัติ มี 3 ประการ ได้แก่ 1. เสียงพูดชัดเจนแจ่มใส ออกเสียงถูกต้อง ความเร็วพอเหมาะ 2. รูปลักษณ์ บุคลิกภาพดี สง่างาม แต่งกายดี รสนิยมดี 3. ความน่าเชื่อถือ รองลงมา คือสุขภาพร่างกายแข็งแรงดี และมีความเชื่อมั่นในตนเอง สำหรับปัจจัยที่สำคัญที่สุดด้าน คุณสมบัติ ผู้ประกาศมี 5 ประการ ได้แก่ 1. เสียงพูดชัดเจนแจ่มใส ออกเสียงถูกต้อง ความเร็วพอ เหมาะ 2. รูปลักษณ์ บุคลิกภาพดี สง่างาม แต่งกายดี รสนิยมดี 3. ความน่าเชื่อถือ 4. ทักษะในการ สื่อสาร สามารถเลือกใช้ถ้อยคำภาษาได้ดี 5. สามารถทำให้ผู้ชมเข้าใจถึงเรื่องที่นำเสนอ รองลงมาคือ ความเชื่อมั่นในตนเองและความมีไหวพริบ สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ นอกเหนือจากปัจจัย

ด้านคุณสมบัติของผู้สมัครแล้วยังมีปัจจัยอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อการพิจารณาคัดเลือก คือ นโยบายของเจ้าของ ผู้บริหารสถานี่ รวมทั้งยังมีปัจจัยระบบการตลาด และปัจจัยเรื่องเทคโนโลยีของสถานี่โทรทัศน์ที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาด้วย

ศุกลมาน เอี่ยมโอภาส (2542) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทการสื่อสารเชิงอวัจนะของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ในปัจจุบัน” ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ผู้ชมข่าวโทรทัศน์ให้ความสำคัญกับลักษณะการสื่อสารเชิงอวัจนะ ที่เกี่ยวกับการอ่านออกเสียง น้ำเสียง และการสบตากับผู้ชมมากที่สุด ซึ่งจะทำให้ผู้ชมเชื่อถือ และติดตามการรายงานข่าวของผู้ประกาศข่าว ส่วนในด้านอื่นๆ เช่น ลีลาท่าทาง บุคลิกภาพของผู้ประกาศข่าว และการแต่งกายเป็นเรื่องรองลงมา นอกจากนี้ยังพบว่า เมื่อบริบทของข่าวเปลี่ยนไป ลักษณะทางอวัจนะภาษาที่มีอิทธิพลต่อการติดตามข่าวของผู้ชม ยังคงเป็นการอ่านออกเสียง น้ำเสียงในการอ่าน และการสบตากับผู้ชมมากที่สุด

สนมพร ฉิมเฉลิม (2542) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “กระบวนการคัดเลือกผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์” ซึ่งผลการวิจัยพบว่า โครงสร้างของสถานี่โทรทัศน์ที่แตกต่างกันของสถานี่โทรทัศน์ในแต่ละแห่งล้วนส่งผลต่อกระบวนการ และหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ประกาศข่าว โดยสถานี่โทรทัศน์ที่เน้นนโยบายการเสนอความบันเทิงเป็นหลัก จะให้ความสำคัญกับคุณสมบัติภายนอกของบุคคลที่จะมาเป็นผู้ประกาศข่าว ส่วนสถานี่โทรทัศน์ที่เน้นการนำเสนอข่าวสารความรู้ จะให้ความสำคัญกับคุณสมบัติในการเป็นผู้รู้เรื่องข่าว และมีคุณสมบัติในการเป็นผู้สื่อข่าวมาก่อนเป็นหลัก อันสอดคล้องกับการที่สถานี่โทรทัศน์แทบทุกแห่งมีสัดส่วนผู้ประกาศข่าวประเภทผู้นำเสนอข่าวเป็นจำนวนมากที่สุด

กรรณิการ์ เฟื่องพล โภค (2548) ได้ศึกษาเรื่อง ภาพลักษณ์ของ สรยุทธ สุทัศนะจินดา จากการดำเนินรายการโทรทัศน์ โดยได้เลือกศึกษาการดำเนินรายการทั้ง 3 รายการ ได้แก่ รายการเรื่องเล่าเช้านี้ รายการคุยคุ้ยข่าว และรายการถึงลูกถึงคน ซึ่งผลการศึกษาพบว่า สรยุทธ สุทัศนะจินดา มีบุคลิกลักษณะมีภาพลักษณ์ด้านบุคลิกภาพที่เป็นคนมีความมั่นใจในตนเองสูง มีน้ำเสียงคำพูดที่ชัดเจน และดูเป็นคนขยัน ภาพลักษณ์ด้านความรู้ความสามารถของ สรยุทธ สุทัศนะจินดา จะเป็นแบบในการนำเสนอรายการได้ดี ดูเป็นคนมีความรู้ความสามารถในประเด็นที่นำเสนอ ภาพลักษณ์ด้านประสิทธิภาพในวิชาชีพของสรยุทธ สุทัศนะจินดา จะเป็นแบบการดำเนินรายการได้อย่างคล่องแคล่ว มีวิธีการนำเสนอที่เป็นกันเองกับผู้ชม และมีวิธีการนำเสนอที่ทำให้ผู้ชมเข้าใจง่าย

นลินี กองรอด (2552) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องเกณฑ์การคัดเลือกผู้ประกาศข่าวประจำสถานี่วิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ผู้ประกาศข่าวที่เหมาะสมกับสถานี่ในด้านธุรกิจ แบ่งเป็นเรื่องความสามารถ และบุคลิกลักษณะของผู้ประกาศข่าว สำหรับมาตรฐานของผู้ประกาศข่าวนั้นแบ่งออกเป็นคุณสมบัติขั้นพื้นฐานด้านอายุ – สัญชาติ และทักษะการใช้ภาษาไทย

เมื่อนำมาวิเคราะห์ด้วย SWOT Analysis แล้ว นำไปวิเคราะห์ควบคู่กับ SWOT ของสถานีวิทยุโทรทัศน้กองทัพบกแล้ว จะสามารถสร้างมาตรฐานในการใช้เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ประกาศข่าวที่เหมาะสมกับสถานีได้ 8 ข้อคือ 1. ผู้ประกาศข่าวต้องมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป สาขาสื่อสารมวลชน หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง เพื่อความเป็นมาตรฐานและความน่าเชื่อถือ ความคล่องตัวของสถานี และต่อตัวผู้ประกาศเอง 2. ผู้ประกาศข่าวต้องมีประสบการณ์ด้านการเป็นผู้ประกาศอย่างน้อย 1 ปี หรือมีประสบการณ์ด้านการสื่อสารมวลชนมาบ้างเพื่อให้สามารถคงความน่าเชื่อถือต่อสถานี และความพร้อมในการปฏิบัติงานของตัวผู้ประกาศเอง 3. ผู้ประกาศต้องมีไหวพริบในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี เพื่อเพิ่มศักยภาพและความน่าเชื่อถือ 4. ผู้ประกาศควรมีบุคลิกลักษณะ รูปร่างหน้าตาดี มีความน่าเชื่อถือ สามารถดึงดูดสายตาผู้ชม เพื่อให้ดึงดูดใจผู้ชม และสร้างความน่าเชื่อถือ แก่สถานี 5. ผู้ประกาศต้องมีเจตคติที่เป็นกลางต่อสังคม เพื่อคงความเป็นมาตรฐานของสถานีสืบไป

6. ผู้ประกาศต้องมีความรู้รอบตัวและมีการใฝ่รู้ตลอดเวลา เพื่อพัฒนาศักยภาพของทั้งสถานี และตัว ผู้ประกาศเอง 7. ผู้ประกาศควรมีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี และต้องมีสัญชาติไทย เพื่อเสริมสร้างความน่าเชื่อถือ และ 8. ผู้ประกาศต้องมีความแตกฉานในการใช้การอ่านภาษาไทย เพื่อศักยภาพที่มั่นคง และคงสภาพความน่าเชื่อถือของสถานีวิทยุโทรทัศน้กองทัพบกต่อไป

ธนิสรา สุวรรณนันท (2552) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การคัดเลือก และการพัฒนาผู้ประกาศข่าวของสถานีโทรทัศน์ในประเทศไทย” ซึ่งจากการศึกษาพบว่า แนวทางการคัดเลือกผู้ประกาศของสถานีโทรทัศน์ในประเทศไทยในปัจจุบันมีการคัดเลือก 2 ระบบ คือระบบเปิด โดยระบบเปิดเป็นการรับสมัครคัดเลือกอย่างเป็นทางการ และระบบปิดด้วยวิธีการคัดเลือกจากบุคลากรภายในองค์กร ซึ่งในการคัดเลือกจะต้องคำนึงถึงคุณสมบัติของผู้ประกาศข่าวที่สถานีโทรทัศน์ต้องการ ได้แก่ มีความรู้รอบตัว ความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ต่างๆ มีบุคลิกภาพที่น่าเชื่อถือ มีความรู้ และใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีใจรักในงาน สามารถทำงานเป็นทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ วางตัวเป็นกลางไม่เอนเอียงเข้าข้างข้างใดข้างหนึ่ง นอกจากนี้ ยังต้องมีความสามารถในการถ่ายทอดข่าวสารที่ดี และต้องคำนึงถึงจรรยาบรรณในวิชาชีพสื่อสารมวลชนด้วย

ณัฐวัช อิงควิธาน (2554) ศึกษาวิจัยในเรื่อง “การคัดเลือก และแนวทางพัฒนาผู้ประกาศข่าวของสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมเอเอสทีวี ช่อง นิวส์ วัน” ผลจากการศึกษาพบว่า การคัดเลือกผู้ประกาศข่าวของสถานีโทรทัศน์ เอเอสทีวี ช่อง นิวส์ วัน มีนโยบายเป็นตัวกำหนดวิธีการคัดเลือก ซึ่งในการคัดเลือกจะต้องคำนึงถึงคุณสมบัติทั่วไปของผู้ประกาศข่าว ได้แก่ มีน้ำเสียงดี บุคลิกภาพดี น่าเชื่อถือ มีความรู้รอบตัว สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และ

มีจรรยาบรรณ ส่วนคุณสมบัติเฉพาะของผู้ประกาศข่าวของสถานีโทรทัศน์ เอเอสทีวี ช่อง นิวส์ วัน ได้แก่ กล้าวิพากษ์วิจารณ์ สามารถเป็นผู้ดำเนินรายการ และรักในงานข่าว สำหรับบทบาทหน้าที่ของผู้ประกาศข่าวของสถานีโทรทัศน์ เอเอสทีวี ช่อง นิวส์ วัน นั้น พบว่ามีหน้าที่หลัก 3 หน้าที่ คือ การอ่านข่าวตามบท การเป็นผู้ดำเนินรายการข่าว และการทำงานภาคสนาม ซึ่งการอ่านข่าวนี้ จำเป็นต้องเตรียมตัวในการอ่านข่าว ตรงต่อเวลา เพื่อที่จะทำความเข้าใจกับข่าว และทำให้การอ่านข่าวเป็นไปอย่างราบรื่น นอกจากนี้ยังต้องมีสมาธิเพื่อโปรยหัวข้อข่าวได้อย่างถูกต้อง มีลีลาที่น่าสนใจ ปรับบุคลิกภาพของตนเองให้น่าเชื่อถือ และตั้งใจทำงานร่วมกับทีมออกอากาศจนจบขั้นตอน

กัลยกฤต บุญบำรุงชัย (2555) ได้ทำการศึกษาวิจัยในเรื่องทัศนคติของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อผู้ดำเนินรายการข่าวทางสถานีวิทยุโทรทัศน์การศึกษา: สรยุทธ สุทัศนะจินดา ผู้ดำเนินรายการข่าวทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ซึ่งจากการวิจัยพบว่าผู้ชมรายการข่าวที่มี สรยุทธ สุทัศนะจินดา เป็นผู้ดำเนินรายการมีทั้งเพศชาย และเพศหญิงในสัดส่วนที่เท่าๆ กัน มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี ซึ่งเหตุผลสำคัญที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างสนใจรายการข่าวที่มี สรยุทธ สุทัศนะจินดา เป็นผู้ดำเนินรายการ คือ ชื่นชอบในความรวดเร็ว ฉับไว ในการนำเสนอประเด็นสำคัญต่างๆ ของสังคมของ สรยุทธ สุทัศนะจินดา มากที่สุด ด้านทัศนคติของผู้ชมรายการข่าว พบว่าผู้ชม มีทัศนคติที่ดีต่อสรยุทธ สุทัศนะจินดา ในด้านวิธีการนำเสนอข่าวมากที่สุด รองลงมาคือด้านบุคลิกลักษณะของการเป็นผู้ดำเนินรายการที่ดี และอันดับสุดท้ายคือด้านบทบาทและการปฏิบัติหน้าที่ของ สรยุทธ สุทัศนะจินดากล่าวคือ ยิ่งกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่ดีต่อสรยุทธ สุทัศนะจินดาที่มาก ยิ่งมีแนวโน้มที่จะรับชมรายการข่าวที่มี สรยุทธ สุทัศนะจินดา เป็นผู้ดำเนินรายการที่มากขึ้นตามไปด้วย

ดวงฤทัย นิลเพชร (2555) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษารูปแบบการนำเสนอรายการโทรทัศน์ด้านข่าว เศรษฐกิจ สถานีวิทยุโทรทัศน์เพื่อเศรษฐกิจและการลงทุน มั่นนิชาแนล ซึ่งจากการวิจัยพบว่า รูปแบบและกระบวนการนำเสนอรายการของรายการโทรทัศน์ด้านข่าว เศรษฐกิจของสถานีวิทยุโทรทัศน์เพื่อเศรษฐกิจและการลงทุน มั่นนิชาแนล ให้ความสำคัญเรื่องเนื้อหาที่มีความถูกต้องน่าสนใจและน่าเชื่อถือ มีรูปแบบการนำเสนอรายการโทรทัศน์ด้านข่าว เศรษฐกิจ สถานีวิทยุโทรทัศน์เพื่อเศรษฐกิจและการลงทุน มั่นนิชาแนล มี 4 ด้าน ได้แก่ 1.ปรากฏตัว คือ พิธีกรและแขกรับเชิญ 2.การนำเสนอรายการ คือ บทพูดของพิธีกร, บทสัมภาษณ์แขกรับเชิญ , ฉาก , ส่วนนำรายการและท้ายรายการ ,ตัวหนังสือซ้อนและคอมพิวเตอร์กราฟฟิก, การนำเสนอทางด้านภาพและเสียง 3.ช่องทางนำเสนอ คือ เคเบิลทีวี อินเทอร์เน็ต วิทยุ 4) ผู้ชมรายการ คือ ผู้ลงทุน ผู้สนใจลงทุนและโบรกเกอร์

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องนี้ ทำให้ผู้วิจัยได้เห็นถึงการศึกษาลักษณะบุคลิกภาพของ ผู้ประกาศข่าวที่น่าเชื่อถือว่าจะประกอบไปด้วยองค์ประกอบด้านต่างๆ ประกอบกันที่สำคัญสามารถแบ่งเป็น 2 หลักใหญ่ๆ คือ บุคลิกภาพลักษณะภายนอกและภายใน ที่เกี่ยวกับผู้ประกาศที่ปรากฏตัวต่อหน้าประชาชนในหน้าจอโทรทัศน์ เช่นความเชี่ยวชาญ ความน่าไว้วางใจ ความคล่องตัว ความมีศักยภาพ รูปร่างหน้าตา ทรงผม การแต่งกายการนั่ง การยืน และทักษะในการสื่อสารซึ่งถือว่าส่วนนี้เป็นส่วนที่จะทำให้เกิดความน่าเชื่อถือต่อตัวผู้ประกาศ และข้อมูลข่าวสารที่ผู้ประกาศนำเสนอ ซึ่งอาจส่งผลถึงความนิยมของผู้ชมในการติดตามรับชมรายการข่าวของสถานีนั่นๆ ตามมาด้วย อันได้แก่ น้ำเสียง ความชัดเจน การอ่านออกเสียง อักษรระ ร และ ล ควบกล้ำ จังหวะ เว้นวรรค ถ่ายทอดเรื่องราว สร้างบรรยากาศ กระชับ การลำดับเหตุการณ์ และลีลา อย่างไรก็ตามยังมีปัจจัยด้านอื่นๆ ที่อาจแฝงเข้ามาทำให้มุมมองหรือทัศนคติของผู้รับชมที่มีผลต่อความน่าเชื่อถือต่อผู้ประกาศด้วย เช่น จำนวนผู้ประกาศ ความชื่นชอบส่วนบุคคล ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ของผู้ประกาศ ทัศนคติต่อประเด็นข่าว และการจัดองค์ประกอบในการผลิตรายการโทรทัศน์ เช่นฉาก แสง เป็นต้น

